

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز سه شنبه ۱۸ شهریور ماه ۱۳۲۰

فهرست مطالب :

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - معرفی آقای عباسقلی گلشانیان بهت وزارت دارائی
- ۳ - سؤال آقای صفوی راجع به جواهرات سلطنتی و جواب آقای وزیر دارائی
- ۴ - بیانات آقای مؤید احمدی در تکیب سؤال آقای صفوی
- ۵ - بقیه سوز دوم لایحه اجرای احکام و تصویب مواد ۱۷۰ تا ۱۸۰
- ۶ - انتزاع شب شکاکه
- ۷ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه .

مجلس يك ساعت و ربع پیش از ظهر یریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید
صورت مجلس روز سه شنبه ۱۸ شهریور را آقای (طوسی) منشی خواندند

۱ - تصویب صورت مجلس

نخست وزیر - میباشند ؟

رئیس - بلی

نخست وزیر - بسیار خوب اینطور هم باشد عیبی ندارد
رئیس - صورت مجلس تصویب شد .

۲ - معرفی آقای عباسقلی گلشانیان بهت وزارت دارائی

رئیس - آقای نخست وزیر فرمایشی دارند .

نخست وزیر - بر حسب اراده اعلیحضرت همایون

شاهنشاهی آقای گلشانیان را که تا کنون بهت کفالت

وزارت دارائی منصوبی عمل بودند و خدمتشان در وزارت

دارائی در پیشگاه ماو کانه مستحسن واقع شده است بوزارت

دارائی به مجلس شورای ملی معرفی میکنم .

(نمایندگان - انشاء الله مبارک است)

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست ؟ (اظهاری نشد)

صورت مجلس تصویب شد . اینجا يك عبارتی در صورت مجلس

نوشته شده که آقایان نمایندگان از این پیش آمد ناخشنود

نمیشاند باید اینطور نوشته شده باشد (و هیچکس اینطور

تعبیر نمیکند که آقایان نمایندگان از این پیش آمد ها

خشنود میباشند) و بهمین ترتیب اصلاح میشود .

نخست وزیر - همانطور که در صورت مجلس نوشته شده

صحیح است .

رئیس - عبارت اینطور نوشته میشود : هیچکس اینطور

تعبیر نمیکند که آقایان نمایندگان از این پیش آمدها

خشنود میباشند

این مذاکرات مشروح یکصد و چهاردهمین جلسه از دوره دوازدهم قانون گذاری (مطابق قانون آئین نامه ۱۳۰۵)

اداره تدوین و تحریر صورت مجلس

۳) سوال آقای صفوی راجع بجواهرات سلطنتی و جواب آقای وزیر دارائی

ولیس - آقای صفوی

صفوی - از يك دهنه باین طرف انتشارات و چاپخانه راجع بجواهرات سلطنتی و پشتوانه اسکناس دشهر جریان یافته که البته همه معالغ شده اند. گفته میشود که جواهرات دست نخورده شده و نقل و انتقال مانی داده شده و این انتشارات و مذاکرات موجب تراف و دیگران انگیز عمومی شده است از آقای کتبی وزارت دارائی که به مقام وزارت معرفی شده اند سوال شد که الملاحظات خود را راجع باین موضوع باطلاع مجلس شورای املی برساند حال آنکه آقای نخست وزیر حضور در مجلس تقاضا میشود ولی فکرانی بر مایند.

(نایب کاند - صبح)

وزیر دارائی (آقای کشتالان) - خاطر آقایان نمایندگان محترم مستحضر است جواهرات سلطنتی ازبید از مشروطیت ایران در قفسه ها و صندوقهای که بمهر به مهر وزیر دربار وقت و وزیر دارائی و رئیس بیوتات سلطنتی بود به موجب ثبت و سیاه های مرئ در تالار موزه و صندوقخانه کاخ گلستان نگهداری میشد.

جواهرات مزبور يك قسمت آن جنبه تاریخی داشته و بواسطه اهمیت تاریخی و منحصر بفرد بودن آن جزو اثاریه سلطنتی محسوب و حفظ و نگاهداری آن برای کشور لازم است و يك قسمت که دارای جنبه مزبور نبود بموجب قانون مصوب ۲۵ آبان ۱۳۱۶ مقرر گردید باینک ملی انتقال داده شده که در موقع متفنی ترتیبی که درماده ۳ قانون پیش بینی گردیده فروخته شده و حاصل بهای آن منحصراً بمصرف خرید شمش زری رسید. طبق ماده ۱۰ قانون مزبور مقرر گردید که تفکیک جواهرات از قفسه نظر اهمیت تاریخی و منحصر بفرد بودن آن توسط کمیسیون بمل آید مرکب از رئیس دولت و دو نفر ازوزراء و دو نفر از نمایندگان مجلس شورای ملی که برای این منظور انتخاب میشوند.

کمیسیون تفکیک جواهرات ۲۵ دیماه ۱۳۱۶ مرکب از آقایان جم نخست وزیر وقت و آقای بدر وزیر دارائی

و آقای علاء وزیر بازرگانی با حضور آقایان موبد احمدی و اعتبار نمایندگان مجلس شورای ملی جلسات خود را تشکیل و جواهرات را تفکیک آنچه قابل فروش تشخیص کردند به موجب صورت مجلس و ثبت ریز آن که موجود است در سی و سه صندوق که بهر اعضاء کمیسیون مقرر گردید به باضماف بیست و دو عدد صندوق که دارای رو کتن طلا بوده در خزانه بانك ضبط و تحویل هیئت نظارت اندوخته بانك شد و آنچه مربوط بانثایه سلطنتی بود کماکان در قفسه های تالار موزه و صندوقهای مسو طبق سیاه و ثبت به مهر وزیر دربار و وزیر دارائی و رئیس بیوتات مهور و تحویل رئیس بیوتات گردید.

فروش جواهراتی که باینک منتقل گردید نیز بموجب ماده ۳ قانون آبان ۱۳۱۶ محتاج بقدریانی است که قانون پیش بینی کرده است ولی چون باطوابع جهان مناسب نبود چیزی از آن فروخته شود عین جواهرات بشنوان پشتوانه اسکناس در خزانه های بانك نگاهداری شده و هر وقت متفنی شد ترتیب مقرر در قانون ارزیابی و فروخته شده و بهای آن صرف خرید شمش زر بشود.

این جواهرات در صندوقهای مهور بهر اعضاء کمیسیون تفکیک جواهرات مثل طلا و نقره هائی که پشتوانه اسکناس است در خزانه های مخصوص که در بانك ملی ساخته شده میباشد. کلیه خزانه های مزبور در پاکی که بهر اعضاء هیئت نظارت اندوخته اسکناسی که عبارت از دو نفر آقایان نمایندگان مجلس (که فعلاً آقایان موبد احمدی و لقیق راسی میباشد) و وزیر دارائی دادستان دیوان کشور مدیر کل بانك ملی ایران خزانه دار کل بازرسی دولت در بانك ملی مهور است بوده و پاکت مزبور در صندوق مخصوصی در وزارت دارائی نگاهداری میشود.

بطوریکه توضیح داده شد جواهرات مزبور همانطور که در موقع خود بسته شده الان نیز در صندوقهای مهور بهر اعضاء کمیسیون سابق بوده و در خزانه بانك موجود و صورت ریز آن با تمام مشخصات که باضماف اعضاء کمیسیون رسیده لاک و مهر شده در وزارت دارائی ضبط است.

اما آنچه مربوط بانثایه سلطنتی تشخیص گردید چنانکه گفته شد در قفسه ها و صندوقها رسیده در تالار موزه کاخ گلستان بود چون این اواخر در اطراف کاخ گلستان و تالار موزه ساختمانهائی میشد که مانند جواهرات پا کرد و خاک و رفت و آمد زیاد دراز احتیاط بنظر میرسد باین جواهرات نیز در نظر گرفته شد بهر آنکه بانك ملی وقتاً انتقال داده شود.

بموجب ثبت و سیاهه که با حضور وزیر دربار و معاون وزارت دارائی و رئیس بیوتات تهیه گردید جواهرات مزبور در تاریخ ۲۵ شهریور ۱۳۲۰ در شش صندوق يك بسته بمهر و با حضور اعضاء هیئت نظارت اندوخته اسکناس در خزانه بانك ملی گذارده شده و کلیه خزانه ترتیبی که در فوق گفته شد تحویل هیئت نظارت اندوخته اسکناس گردید و باین ترتیب کلیه جواهرات فعلاً در خزانه های بانك ملی موجود و مطابقه و تطبیق آنها با سیاهه و ثبت های گذشته هر ساعت میر است. همانطور که توضیح داده شد جواهرات ام از آنکه جواهرات سلطنتی تشخیص شده و آنچه بشنوان پشتوانه بانك ملی تحویل شده الان در خزانه های بانك ملی موجود و ممکن است قضاوت شود باینکه باحتی تمام نمایندگان با حضور عده ای از کارمندان بلند پایه دولت عیناً جواهرات را معاینه و باصورت ثبت و سیاهه آن تطبیق کنند.

۴) بیانات آقای موبد احمدی در تعقیب سوال آقای صفوی

ولیس - آقای موبد احمدی

موبد احمدی - خاطر محترم آقایان نمایندگان محترم مسبوق است که همینطور که آقای وزیر دارائی توضیح فرمودند از چندین قبل کمیسیون از طرف مجلس شورای ملی انتخاب شد بر حسب قانون. بنده آقای اعتبار هم جزو آن کمیسیون بودیم و در محارث خوابگاه آنوقت (وزارت دارائی فعلی) با رئیس الوزراء وقت (آقای چم) و آقای علاء وزیر تجارت و آقای بدر که در آنوقت وزیر دارائی بودند ترتیباً در ظرف ۲۵ روز صندوقهای جواهرات را باز کردیم و آنچه جنبه تاریخی و جنبه انثایه سلطنتی داشت از هم جدا کردیم و تحویل دادیم بانزاه بیوتات سلطنتی برای موزه سلطنتی

مقدار زیادی که جنبه تاریخی داشت آنها را ۴۳ صندوق کردیم و همینطور که فرموده بمهر آن هیئت آوردند در بانك ملی و در خزانه مخصوص گذاشتند - آنوقت (این را خواستم بنده تذکر بدهم) جواهرات پشتوانه اسکناس بود برای این که اسکناس منتشره در آنوقت تقریباً يك میلیارد بود و صدی شصت ملاقاتر پشتوانه موجود داشت آنوقت هم موجود بود الان هم موجود است و بعداً قانونی از مجلس گذشت که يك مقدار اسکناس منتشر بشود چون از این صدی شصت میزان پشتوانه باین می آمد و مخالف قانون تأسیس بانك بود از این جهت مجلس رأی داد که این جواهرات جزو پشتوانه اسکناس باشد از این جهت هیئت نظارت ذخیره اسکناس مجبور شد که آن جواهرات را هم بهر کند و صندوقهای مهور را هم ضبط کنند که در روز چهارم شهریور ماه همینطور که آقای وزیر دارائی فرمودند هیئت نظارت اندوخته اسکناس را در بانك احتضار کردند که بنده هم بودم آقای لقیق و آقای مدعی الموم نیز و آقای وزیر دارائی و آقای وزیر دربار و آقای قاضی صبری رئیس بیوتات هم تشریف آوردند و شش صندوق بمهری در پاکی بسته شد بانك گذارند بشنوان جواهراتی که در موزه بوده است و آنها بهر وزیر دربار و وزیر دارائی و رئیس بیوتات مهور بود ما هم آنها را بشنوان امانت نگهداشتیم چون آنها جزء پشتوانه اسکناس نیست مطابق قاعده. شش صندوق يك بسته در تاریخ مزبور آوردند و بانك گذارند بشنوان امانت. مخصوصاً در خزانه جواهرات سلطنتی هم نگهداریم آنها در خزانه طلا و نقره یعنی در خزانه که پشتوانه اسکناس است این جواهرات را در آنجا گذاشتیم.

بنده چیزی نمینخواهم عرض کنم فقط يك موضوع بود و آن هم برای تکذیب این انتشارات است و آن این است که هر وقتی بفرض بخواهند در بانك و در خزانه بانك را باز کنند همینطور که حالا آقای وزیر دارائی هم فرمودند که بیابند و به بینند این يك تشریفات خصوصی دارد که اولاً در صندوقهای خصوصی است و درجای بانك خیلی

محکم است از خارج وارد کرده اند اسبابها و رمز مخصوص دارد اگر مملکت کلبه دارا هم بآن نیازند از این درهها باز میشود و این کلبه ها در پا کتهای خصوصی است که اینها بهر اعتناء نظارت لایک میشود و مهر میشود و محفوظ میماند و اینها در صندوقهای سر بهر محفوظ میماند و هر وقت بخوانند خزانه را باز کنند اول آن هیئت حاضر میشود و اول مهر پاکت هارا رسیدگی میکنند و در صورت صحت آنوقت مطابق آن مقررات و تشریفات باز میکنند و اینطور بروند و در چهار باز کنند که غیر ممکن است و این نظر بنده خیلی حرف ساده میآید و بی ادبی این تشریفات بیرون درهها را باز کنند البته معمول و معقول نیست و همینطور که آقای وزیر دارائی فرمودند الآن هم طلا و مهر و غیره هم جوهرات امافی هم جوهرات درهها در بانک ملی موجود است قطع بنده يك عرض میخواهم بکنم و اضافه بکنم پتر مایش آقای وزیر دارائی که فرمودند هیئتی از نمایندگان بایند البته ما همه بهم بندهایم و قطع دارم هر هیئتی از مجلس با دولت بروند آنجا همه نمایندگان نمایندگان دارند بآنها هم مایند اعتماد و نمایندگان دارم و همه به نظر بانک نمایندگان دارم ولی ممهذای برای اینکه معلوم شود همانطور که حضرت ابراهیم خواست که بداند خداوند چه جور میسرده و زنده میکند و خدا گفت مگر نمایندگان نداری گفت چرا ولی مطمئن نمایی و مسلما علم الیقین غیر از علم الباقین است الآن هم شاید بنظر بنده و همانطور که آقای وزیر دارائی هم فرمودند برای این که علم الباقین حاصل کرده اند که جوهرات سلطنتی و امافی هر دو در بانک موجود است برای این که علم الباقین هم داشته باشند بیایند و بیچشمشان به بینند بهتر این است که بنده میخواهم پیشنهاد کنم از آقای وزیر دارائی خواهش کنم که يك روزی را معین کنند که آقایان نمایندگان بایند و به بینند و هر کس هم میل دارد و حاجت است تشریف بیاورد اینها را باز کنند و به بینند و اگر لازم باشد هر کس میل دارد (البته اجباری نیست) هر کس مایل است بیاید و به بینند (دستی - جانیست) چرا بنده چایدم سید نفر مهانند

ماده ۱۷۱ - اگر در سیاهه رزاسیاه و اسبهای و اسبهای خود در آخر سیاهه تصریح و بهامضاء مأمور اجراء و حاضرین میرسد و ترخیص و پاک کردن و نوشتن بین سطر ها ممنوع است.

رئیس - موافقت با ماده ۱۷۱ بر خیزند (بیشتر خاستند) تصویب شد. ماده ۱۷۲:

ماده ۱۷۲ - در سیاهه اشیاء باید نو یا مستعمل بودن آنها قید شود.

رئیس - موافقت بر خیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۷۳:

ماده ۱۷۳ - در مواردیکه سیاهه اشیاء موجود باشد مأمور اجراء سیاهه جدیدی ترتیب میدهد و بهان سیاهه رسیدگی کرده اختلاف را قید میکند.

رئیس - موافقت بر خیزند (اغلب قیام نمودند) تصویب شد. ماده ۱۷۴:

ماده ۱۷۴ - هرگاه سبب یا تائیل که باز داشت میشود سوم کسان اظهار حق می نمایند مأمور اجراء نام خواهد و چگونگی اظهار آنها را قید میکند.

رئیس - موافقت بر خیزند (بیشتر نمایندگان برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۷۵:

ماده ۱۷۵ - عدد و کیل و وزن باید با تمام حروف و با اعداد نوشته شود سیاهه باید قیطان کشیده و مهر بهر مأمور اجرا باشد.

رئیس - موافقت قیام فرمایند (اغلب برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۷۶:

ماده ۱۷۶ - در سیاهه باید تاریخ آغاز بازداشت و انجام آن نوشته شده و تصدیقاتی که در صورت سپهر و اشیاء جعل میآید در آخر سیاهه تصریح و بهامضاء مأمور اجراء و حاضرین میرسد. ترخیص و پاک کردن در سیاهه ممنوع است.

رئیس - موافقت بر خیزند (اغلب قیام نمودند) تصویب شد. ماده ۱۷۷:

ماده ۱۷۷ - در مواردیکه محکوم له و محکوم علیه و گواهان حاضر باشند سیاهه باامضاء آنها میرسد. و هرگاه امتناع از امضاء نمایند نمایند مراتب در سیاهه قید میشود.

رئیس - موافقت بر خیزند (اغلب قیام نمودند) تصویب شد. ماده ۱۷۸:

ماده ۱۷۸ - اشخاص مذکور در ماده قبل نمیتوانند اگر ابرادی راجع بر ترتیب سیاهه دارند اظهار نمایند و مأمور اجراء ابرادات آنان را با جهات رد قبول در پایان سیاهه قید میکند.

رئیس - موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۷۹:

ماده ۱۷۹ - پدر خواست محکوم له و محکوم علیه مأمور اجراء رو نوشتی از سیاهه ای که ترتیب داده شد است آنها میدهد و حقیقه برای دادن رو نوشت گرفته بشود و درصورت وزارت داد کسری مقرر میگردد.

رئیس - موافقت بر خیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۸۰:

ماده ۱۸۰ - هرگاه اموال منقول درجی محفوظ یعنی باشد مأمور اجراء مداخل آن جارا بسته و مهر و لاک میبندد. و هرگاه اشیاء در جای محفوظ و معین باشد بهر کدام از اشیاء کلیدی وصل کرده مهر میکند. محکوم له و محکوم علیه نیز نمیتوانند پهلوی مهر مأمور اجراء مهر نمایند.

رئیس - موافقت بر خیزند (عده زیادی برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۸۱:

ماده ۱۸۱ - هرگاه پول بازداشت باعث فساد بعضی اشیاء باز داشت شده بشود مانند اشیاء قیمتی باید اشیاء منزوره را جدا کرده پولی باز داشت نمایند که پژوهش سرگشی و مراقبت نمود.

رئیس - موافقت قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند) تصویب شد. ماده ۱۸۲:

ماده ۱۸۲ - هرگاه محکوم له و محکوم علیه در موقع عملیات بازداشت حاضر نشود یا حاضر شود و ابرادی ننمایند بعد حق ابراد و شکایت از اذیتات مأمور اجراء راجع بر ترتیب سیاهه اموال باز داشتی نخواهند داشت بآستانه مواردیکه

شبه سوم - آقابان: رضوی - صفاری - علیقلی هدایت
حسن اسفندیاری - جلالی - بهبهانی - دکتر ادهم - انجمنی
مفوی - بار احمدی - فرخ - ذوالقدر - اردبیلی - اهری
اورنگ - طهرانچی - رانی - شیرازی - عیسی مشار .

شبه چهارم - آقابان: محمد طباطبائی - حریری
وزیری - دشتی - انوار - معتمدی - نوابزیدی - جلیلی
رحمت - سمعی - مؤید ثابتهی - اعتبار - معتمد - نک - مؤید احمدی
دکتر - سمعی - طوسی - ناهید - افشار - سلطانی - فتوحی .
شبه پنجم - آقابان: اقبال - گودرزیبا - دکتر سنک - عیبط
لیقوانی - شهابنک - دکتر تاج بخش - پناهی - هاشمی
مشیر دوانی - آزادی - دکتر نهروای - حسین فلمی
ایراهمی ربکی - مهدوی - دکتر طاهری - ساکنیان
لاریجانی - نوبخت .

شبه ششم - آقان: اعظم زنگنه - مخبر فرمند - فیاض
روحي - معجد شیائی - بیات - دادور - چابچی - نوبت
سمعی - شهردست - اسفغانی - هدایت الله پالیزی - امیر تیمور
صدر - منصف - دولتشاهی - نقابت - خواجه نوری .

به شبه اول اضافه میشود: آقای سزاوار . شبه دوم -
آقای فتنه الاسلامی . شبه سوم - آقای رهبری . شبه چهارم
آقای نعمد وکیل .

رئیس - آقابان در شعب خود حاضر خواهند شد و هیئت
رئیس خودشان را زود تر معین میکنند که برای کار حاضر
باشد و کمسیون عرایض و مرخصی را هم معین خواهند کرد
که خبرهای مرخصی برای جلسه دیگر حاضر باشد .

[۷ - موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه]
رئیس - تصویب میفرمائید جلسه را ختم کنیم (صحیح
است) جلسه آینده روز یکشنبه سی ام شهریور ماه به
ساعت پیش از ظهر دستور لوایح موجوده
(مجلس يك ربيع پیش از ظهر ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

بازداشت باید فوراً و بدون ائتلاف حضور محکوم له و محکوم
علیه بشود مانند مورد بازداشت اشیاء ضایع شدنی
رئیس - موافقین برخیزند (بیشتر برخاستند) تصویب
شد . ماده ۱۸۳ :

ماده ۱۸۳ - هرگاه اموال بازداشت شده کلاً بوده یا ناقص
و یا معیوب باشد در صورت مجلس قید میگردد
رئیس - موافقین برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد
ماده ۱۸۴ .

ماده ۱۸۴ - هرگاه بستانکاری که طلب آنها ثابت باشد
معرفی شوند نام آنها و مقدار طلب در صورت مجلس نوشته
میشود .

رئیس - موافقین برخیزند (اغلب قیام نمودند) تصویب
شد . ماده ۱۸۵ :

ماده ۱۸۵ - رونوشت صورت مجلس به محکوم له و محکوم
علیه و بستانکاران جدید بدخواست آنها داده میشود .
رئیس - موافقین با ماده ۱۸۵ برخیزند (اکثر قیام نمودند)
تصویب شد .

[۶ - اقتراع شعب ششگانه]

رئیس - موعد قانونی شعب بیابان رسیده است . شعب
اقتراع میشود . عدد حاضر در سر کز ۱۱۸ نفر بهر شعبه ۱۹ نفر
و به شعبه های اول و دوم و سوم و چهارم يك نفر علاوه میشود .
(آقای نبیل سمعی اقتراع نموده نتیجه بقرار ذیل حاصل شد).
شعبه اول - آقابان: مدینی - دکتر ملکزاده - مهذب
فروهر - طباطبائی دثانی - ملکزاده آملی - هراز - ناصری
دهستانی - مؤید فوامی - جهانشاهی - اركانی - بك پور
عزیزی - دبستانی - اسفغانیان - ملک مدنی - ملا بری .

شبه دوم - آقابان: امامی - موقر - مولوی - قزلاباغ
مستشار - کلزوبیان - اوحدی - مسعودی خراسانی - دکتر
چوان - دکتر ضیاء - بوداغیان - حمزه تاشی - مقدم - پارسا
شاهرودی - مسعودی - دکتر غنی - عطاءالله پالیزی - مرآت
اسفندیاری .